

LÄXOR OCH INLÄRNING

Hem och Skola

Läxorna är en viktig del av skolarbetet. Här har du som förälder en viktig roll i att hjälpa ditt barn att skapa goda rutiner. Målet är att ge barnet de verktyg som behövs för självständig inläring. Här finns en del idéer och tankar om hur du kan stöda ditt barn på vägen.

Det allra viktigaste du kan göra är att tro på ditt barns förmåga att lära sig – och visa det!

GODA LÄXVANOR

Hjälp ditt barn att hitta det sätt att göra sina läxor som passar bäst in i just er familjs vardagsrutiner. Vilken tid finns det lugn och ro att göra läxorna? Var gör barnet sina läxor? Vissa barn tycker om att sitta ensamma, andra barn vill gärna att föräldern sitter bredvid. Det är du som ger ramarna för läxläsningen och skapar förutsättningarna för arbetet. Att rutinerna sedan kanske inte precis alltid kan hållas gör inget om strukturen är välbekant för barnet.

Läxmängden kan variera från dag till dag, men borde i regel inte ta längre än 60 minuter i anspråk. När det tar över en timme per dag för ditt barn att göra läxorna kan det vara bra att kontakta läraren och diskutera saken. Tidvis kan läxorna givetvis ta längre. Man kan också planera in att göra vissa läxor en dag då barnet annars inte har så mycket program. Allt behöver inte göras dagen innan.

Ibland kan det vara bra att börja med den svåraste läxan och lämna det mekaniska till sist. För ett barn som har det svårare med skolarbetet lönar det sig att börja med en lättare läxa. Då stärks självkänslan och den svårare läxan kan kännas enklare. Eventuellt kan pauser behövas mellan de olika läxorna. Ta hellre flera korta läxläsningsspass än ett långt, men tänj inte

ut arbetet över hela kvällen. Ett barn behöver också totalt ledig tid under kvällen, då allt arbete är gjort.

Eftersom barn lär sig på olika sätt är det bra att försöka använda olika sätt att träna in samma stoff. Vissa barn är visuella och lär sig genom att se bilder, memorera ord de sett eller anteckna viktiga saker. Andra barn lär sig bäst genom att höra och läsa, prata och få tänka högt. Många barn behöver få röra sig eller röra vid saker för att lära sig. De kan behöva få prova, laborera och känna på saker för att lära sig på bästa sätt.

De flesta barnen lär sig genom att använda alla dessa sätt, och tillgodogör sig stoffet bäst genom att se, lyssna och göra själva.

HÖGLÄSNING OCH BÖCKER

Även om ditt barn redan läser själv kan det vara roligt att läsa tillsammans. Den gemensamma lässtunden är viktig för barnet ännu långt senare än vi föräldrar vill tro. Att läsa tillsammans med sitt barn är också ett givande sätt att vara tillsammans med sitt barn och ge det odelad tid. Barn i alla åldrar uppskattar att få lyssna till en vuxen som läser en spännande berättelse. er

Högläsningen stärker ordförrådet, språkkänslan och koncentrationsförmågan och utvecklar dessutom fantasin och empatiförmågan. Ju mera vi läser för våra barn desto bättre klarar de av skolarbetet, eftersom nyckeln till mycket i skolan är en god läsförmåga och framförallt läsförståelse.

VAD PÅVERKAR BARNETS INLÄRNING?

Många olika saker påverkar barnets inläring.

På sistone har sömnbristen bland barn och ungdomar påtalats ofta. För att hjärnan ska vara mottaglig för nya saker ska man sova tillräckligt, ha en god kondition och äta hälsosamt och näringsrikt. Den rekommenderade sömntiden för barn i åldern 7–12 år är 10 timmar per natt.

Det är många skolbarn som i dag inte rör på sig tillräckligt. Rekommendationen för barn mellan 7 och 12 år är två timmar rörelse och motion per dag. Uppmuntra ditt barn att promenera eller cykla under vardagarna. Att på olika sätt motionera tillsammans är ett bra sätt för familjen att tillbringa tid tillsammans.

Alltmera talas det också om att barn behöver få diskutera sina bekymmer med en vuxen. Oro

och ångestkänslor, en orolig omgivning i skolan eller hemma, mobbning eller försämrade relationer med kamraterna påverkar också inläringen. Att finnas till hands och aktivt lyssna till sitt barn är viktigt. Om man har bekymmer eller känner sig ensam är det inte lätt att fokusera på att lära sig nya saker.

INTERNET

I dag då kunskapssökandet inte längre bara görs i böcker utan allt mera på Internet är det också allt viktigare att kunna förhålla sig kritiskt till kunskapen. Att tillsammans med barnet läsa om något ämne som läraren gett och försöka diskutera vad som kan vara relevant information och vilka källor som är pålitliga kan vara bra när barnet börjar skriva egna arbeten i de olika läsåmnena. Det är svårt t.o.m. för en vuxen att sälla bland källorna på Internet. Också traditionella uppslagsverk och faktaböcker som kan lånas på bibliotek är därför goda kunskapskällor för eleven.

ATT FÖRBEREDA SIG FÖR PROV

I åk 3–4 får eleverna läsåmnena, som småningom leder till skriftliga läxförhör och prov. Ofta får eleverna reda på att de ska ha prov 1–2 veckor i förväg. Det lönar sig att börja förbereda sig i tid, så att arbetsmängden inte blir för stor under den sista kvällen.

När barnet förbereder sig inför ett prov i ett läsåmne kan ni börja med att läsa igenom rubrikerna och underrubrikerna. Försök få en helhetsbild av stoffet. Titta också på bilderna och låt barnet berätta kring dem. Därefter kan barnet läsa ett kapitel i taget och återge stoffet muntligt för en vuxen.

Ibland kan det finnas svåra ord i texten. Be ditt barn skriva ner de ord som han eller hon inte förstår, så att du kan förklara dem efter genomläsningen av kapitlet. Ett bra sätt att lyfta ut det viktiga är att skriva ner ett nyckelord per

stycke. Med hjälp av nyckelorden kan barnet sedan repetera texten.

Ett ofta använt knep är att be barnet själv skriva ner en fråga per sida. Frågorna kan barnet svara på nästa dag och får då en repetition av provkapitlet. Att rita en tankekarta utgående från en rubrik kan också hjälpa ett visuellt barn att minnas det väsentliga.

Frågeord som Vad? Var? Varför? Vart? När? Hur? och Hurudan? kan vara till nytta då man vill få en struktur på stoffet.

Vissa barn lär sig genom berättelser och anekdoter. Ni kan tillsammans skapa en egen berättelse kring stoffet, som hjälper barnet att minnas faktakunskapen.

Att utnyttja datorn som arbetsredskap kan vara uppmuntrande, särskilt om ditt barn ännu inte stavar så bra. Det finns flera olika rättstavningsprogram som kan installeras på datorn. Att få skriva fakta om ett ämne på datorn kan vara ett skojigt sätt att repetera inför ett prov i miljökunskap, religion eller historia. Många saker ser "finare" ut skrivna på dator, och det uppmuntrar och belönar ditt barn.

Ett finurligt sätt att avsluta repetitionen på är att be barnet skriva en egen liten fusklapp. Vad skulle du anteckna om fusklappar skulle tillåtas i provet?

Inför prov i matematik är det bra att tillsammans med barnet gå igenom provkapitlet sida för sida. Ofta finns det faktarutor med exempel på uppgifter ni kan räkna tillsammans. Därefter kan barnet räkna en uppgift per sida och på det sättet repetera de olika typerna av uppgifter inför provet.

Ni kan också försöka hitta på egna motsvarande uppgifter. Be ditt barn göra ett eget matematikprov som du löser och han eller hon rättar. Sedan kan ni göra tvärtom.

STUDIETEKNIK i åk 5–6

Som bilaga till texten får du en checklista över de olika delområden som det är bra att tänka igenom tillsammans med sitt barn. Vilka delområden fungerar redan bra hemma hos oss? Vilka behöver vi förbättra?

Att lära sig att planera sin egen tid och använda en planeringskalender är en investering för framtiden för ditt barn. Det finns idag många trevliga skolkalendrar som är planerade enkom för barn. Med hjälp av dem kan ditt barn få en struktur och lära sig att planera sin vecka, så att det finns utrymme för både läxor, hobbyer och ledig tid med familjen och vännerna. En del skolor införskaffar planeringskalendrar åt eleverna. Om ditt barn inte får en kalender i skolan är det lätt att inhandla en i en bokhandel.

SAMARBETE MED SKOLANS LÄRARE

När du talar om skolan med ditt barn är det viktigt att du har en positiv attityd. Klassläraren har en stor roll i ditt barns vardag och ju bättre barnet och du som förälder kommer överens med läraren desto bättre fungerar vardagen. Om du har ett gott förhållande till läraren finns det en grund att stå på om det händer något tråkigt eller oförutsett. Skolan finns till för eleverna och deras familjer. Och det är du som känner ditt eget barn allra bäst!

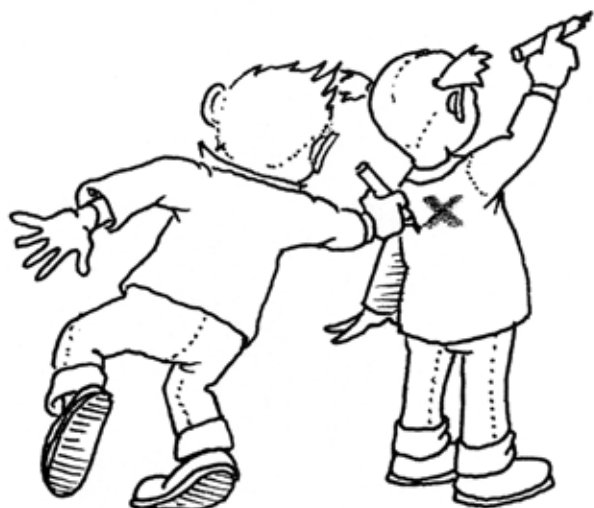
TILL DIG SOM ÄR ELEV I ÅK 5–6

HAR DU EN BRA STUDIETEKNIK?

Kryssa i det som fungerar och koncentrera dig sedan på det som du kan utveckla.

- Jag ser till att jag har lugn och ro.
- Jag sover tillräckligt mycket.
- Jag äter hälsosamt och regelbundet.
- Jag motionerar och är dagligen ute.
- Jag har någon att tala med om sådant som bekymrar mig.
- Jag tar reda på sådant som jag missat.

Mina hobbyer är _____

- Jag har en bekväm plats att jobba med läxor vid.
- Jag har mitt material samlat på ett ställe.
- Jag har bra belysning.
- Jag planerar min tid väl.
- Jag gör mina hemläxor kl. _____
- Jag tar pauser då jag sträcker på mig och slappnar av.
- Jag läser rubriker och underrubriker.
- Jag tittar på bilderna.
- Jag läser texten och stryker under nyckelorden.
- Jag skriver ner viktiga/svåra ord.
- Jag använder en ordbok och slår upp svåra ord.
- Jag frågar en vuxen om jag inte förstår något.
- Jag repeterar, läser texten flera gånger.
- Jag ber någon förhåra mig.
- Jag gör tankekartor och ritar bilder.
- Jag läser böcker och tidningar.
- Jag löser korsord.
- Jag lyssnar på berättelser t.ex. på CD.
- Jag skriver brev eller dagbok.
- Jag använder Internet och besöker biblioteket.

Det finlandssvenska specialpedagogiska resurscentret SPERES är en viktig kontakt för dig som har ett barn som behöver särskilt stöd. SPERES arbetar för stödtjänster för barn och ungdomar med särskilda behov. Tfn (09)278 11 02, E-post: speres@speres.fi

Hem och Skola

SPERES
FINLANDSSVENSKT
SPECIALPEDAGOGISKT
RESURSCENTRUM

SVENSKA KULTURFONDEN

Denna folder kan beställas från:

Förbundet Hem och Skola i Finland rf
Tfn (09) 565 77 70
Fax (09) 565 77 774
E-post: hemochskola@hemochskola.fi
www.hemochskola.fi

Text: Anna Schultz, klasslärare
Illustrationer: Bosse Österberg
Layout: Komma Media